

דבר חודש בחודשו

בס"ד

עלון 118 - ניסן 2 תשפ"ב
עלון שומעי לקחו של מורנו הרב יואל שורץ שליט"א
למה היהדות החרדית אינה אומרת הלל ביום העצמאות. מצב כלל ישראל אחרי השואה. הסיבות לאי
אמירת ההלל. הסיבה לשנאת החרדים. "חיוך שהוחמץ". הפרנסה. נפלאות הבריאה - הדם. מכונה
עצומה. נקודות מתוך שיחות הגאון הצדיק רבי גדליה אייזמן זצוק"ל. הכנה לקבלת התורה – עבודה על
האנוכיות - פטירת תלמידי רבי עקיבא

מצב כלל ישראל אחרי השואה

שיטת החזון איש הלחלה לכלל הציבור החרדי והשפיעה על כולם. (נראה, שגם שיטת סאטמר - שבציבור החרדי לא יצאו כנגדה - גם גרמה לכך, בפרט על ידי הספר ויואל משה, כידוע, ישנם קשיים ותמיהות רבות על הספר, אמנם למרות זאת, יש לומר כי האדמו"ר עם עורכי הספר שמכו על האמירה (המיוחסת לחפץ חיים) כי בשעת כיבוי שריפה לא בודקים את המים אם הם נקיים כל כך, כך היה אז צורך להציל את ההשקפה שבעיקרה היה התנתקות מהחילוניות, ולשם כך נועד הספר, והוא הועיל לכך, אף שיש תמיהות רבות ופרכות גדולות על דברים שנכתבו שם).

נראה שעיקר ההתעלמות מיום זה וממה שהוא מסמל אין זה בגלל שחלילה מתכחשים לנסי הגדולים שעשה הקב"ה, (שהסתכלות זו מסוכנת ועלולה להביא לטעות, כאשר מסתכלים על נסי ה' והשגחתו כאל מעשה הסטרא אחרא, כאילו הסט"א יש לה כוחות משל עצמה רח"ל) אלא מפני שהדבר קושר אותנו לעולם הכללי והיה זה משפיע לרעה עלינו ועוד יותר על ילדינו, כמו שקרה לציונות הדתית שבהיותה קשורה לציבור הכללי היא אבדה ומאבדת רבים מבניה שמושפעים מהחילוניות הקיימת בציבור הכללי. ולא למדו מכשולן החשמונאים שהיו כפי שכותב הרמב"ן (פרשת ויחל) צדיקים גמורים ובלעדיהם היתה חלילה התורה משתכחת מישראל, ובכל זאת אנו רואים שכיוון שלצורך המלכות היו בקשר עם הצדוקים, לבסוף ינאי המלך הפך לצדוקי ורדף את חכמי התורה. (דבר דומה קורה היום בממשלת "גלילי המזרח של משיח", שרודפת בגסות אחרי חרדים, ואף רודפת את עקרונות הדת, וזה בגלל הקשר של אותם ציונים דתיים עם יתר המפלגות שהן נגד היהדות).

הסיבה לשנאת החרדים

חז"ל (פסחים מ"ט) לימדו כי גדולה שנאה ששונא עם הארץ את תלמידי החכמים יותר משנאת הגוי את היהודי! אחת הסיבות לסיבת שנאת הגויים אותנו, היא בשביל לשמור אותנו לבל נתבולל בגויים, ולכן יש לראות גם את הסיבה לשנאת החרדים ולקיפוחם את אותה הסיבה: כדי לא לאפשר לחרדים להתחבר לחילונים.

ראייה לכך הן העובדות המוזרות שעמד עליהם אחד מחברי הכנסת מהאופוזיציה שקרא: ליברמן! אתה לא רצית חרדים בממשלה כדי לא להיות תלוי במועצת גדולי התורה, הכיצד אתה ממשיך בממשלה התלויה במועצת חכמי האסלם (המכונה אשורה)? זה מוכיח כי השנאה לחרדים אינה טבעית אלא זה עניין שמימי כדי לשמור אותנו מהתחברות עם החילונים.

"חיוך שהוחמץ"

סיבה נוספת לאי היחס ליום זה, כנראה כמו שכתב הגה"צ ר' שלמה וולבה (בין ששת לעשור עמ' קמה) "שמעתי שהגאב"ד דבריסק זללה"ה התבטא "מהסכמת האו"ם להקמת המדינה היתה חיוך מאת ההשגחה העליונה, אך השולטים בה קלקלו אותה", הכוונה כנראה למלחמתם נגד הדת, ונראה שחלק מהקלקול היה מה שבשום אופן לא הרשו להכניס שם שמים במגילת העצמאות, ולכן ככל שנוקף הזמן והגאולה לא באה, הדבר כואב יותר ואם אדם לא מרגיש בצער עיכוב הגאולה ודאי נשמתו מכירה בזה. ועוד, לפי המקובלים שאמרו ששנת תש"ח

שנים קשות מאד עברו על יהודי אירופה מאז עליית היטלר ימ"ש לשלטון, אז הפיצו הנאצים את האנטישמיות בעולם, דבר שהשפיע גם על מדינות נוספות שגזרו גזרות על תושביהם היהודים, עד שלבסוף אירעה השואה הנוראה, שהשמידה יותר משליש מהעם היהודי, וגם האנגלים ששלטו בארץ מנעו את הפליטים היהודים לבוא לארץ והגלו את העולים למדינות ששלטו בהם (כמו למשל קפריסין וקניה).

מעמד היהודים בעולם היה בשפל והמסיון הנוצרי ניצל עובדה זו לשכנע את היהודים לומר - עפ"ל - שה' כועס עליהם על התעקשותם לא לקבל את הנצרות! והנה סובבה ההשגחה העליונה שאומות העולם הסכימו בשנת תש"ח לחלק את הארץ בין הערבים תושבי המקום לבין יהודי העולם, והיה זה תרופה גדולה מאד ליהודי העולם.

ניסים רבים היו אז לכלל ישראל כאן באר"י, רבי משה פרגר (סופר יר"ש שהיה 'סופר' חשוב של היהדות). כתב אז ספר בשם "מאבדן אלי פדות" בו תיאר חלק מהנסיים שאירעו לישוב היהודי בארץ.

קשה לשכוח את אותו לילה שבו נודע על ההסכמה באו"ם על הקמת מדינה יהודית בחלק מהארץ, אני זוכר כיצד העירו אותנו ואת שכנינו (התגוררנו בגאולה על יד כיכר השבת) בחצות הלילה כשנודע הדבר, באו ודפקו על הדלתות, וקראו: קומו! קמה מדינה ליהודים! ואכן כולם קמו והתלבשו ויצאו לרקוד ולשמח.

לאחר מכן התכנסו רבני ירושלים והרבנים הראשיים לקבוע את יום ההכרזה באו"ם כיום הודיה לה', אמנם במציאות קביעה זו שונתה ליום ה' באייר כי ביום זה קיבלה החלטת האו"ם תוקף על ידי הכרזת המדינה בישראל. ואילו זה כנראה היתה ההחלטה מתבטלת, כי הערבים לא קיבלו אותה, ואם גם לא היו היהודים מיישמים אותה היא היתה מתבטלת.

בשנים הראשונות השמחה הקיפה את כל הציבור, רוב הציבור אמרו אז הלל, בין חרדים ובין שאינם חרדים, אפילו ראש הממשלה בא אז לבית הכנסת הגדול בתל אביב. אני זוכר שבמשך מספר שנים אמרו הלל גם בשטיבלאך של מאה שערים, במשך השנים הפסיק הדבר, בעיקר על ידי הקנאים שבאו לשם לבטל את אמירת הלל, דבר שלא בא בקלות והיו מריבות על זה, אך אט אט הפסיקו לומר הלל, אך גם לא אמרו תחנון ביום זה. כשנשאל מו"ר הרב כהנמן מדוע הפסיקו לומר הלל, ענה; אני נוהג כראש הממשלה שגם הוא לא אומר הלל ולא תחנון (שהרי הוא לא התפלל כלל)...

הסיבות לאי אמירת ההלל

אמנם החזון איש התנגד מאד לאי אמירת תחנון ביום זה, וגם כשהיה סנדק ביום זה ביקש שיכריזו שאי אמירת תחנון לא בגלל היום אלא בגלל היותו סנדק. אך בשנים הבאות כבר חשש שיהיו שיתעלמו מההכרזה לכן אמרו תחנון למרות היותו סנדק באותו יום. אולם בעולם הישיבות המשיכו עוד כמה וכמה שנים לא לומר תחנון. אבל במשך הזמן הגישה נהיתה יותר ויותר נגד. עד שבימינו לא ניכר בעולם התורה שום עניין מיוחד ליום זה,

סין בכלכלה, כי היא גורמת לירידת המחירים בעולם דבר המסייע באופן ישיר ללומדי התורה. אולם, לא כל אחד מסוגל לעמוד בלחץ חזק כזה, בין המ"ח דברים שהתורה נקנית בהם נמנה קנין "מיעוט שיחה", וביארו המפרשים שאין הכוונה רק לומר שעל הלומד לצמצם שיחה מיותרת, אלא גם לומר שישנה מעלה במעט שיחה, כי הדבר נחוץ לבריאות הנפש של הלומד. הרי שיש לעיתים צורך להפסיק מלימודו כל אחד כפי הנצרך לו. חז"ל גם שבחו את העבודה כנחוצה לבריאות הגוף. (ראה למשל גיטין סז, ב "גדולה מלאכה שמחממת את בעליה").

ההכרעה האישית לכל אחד ואחד האם הוא מסוגל לחיי תורה בלי לעשות לפרנסתו מחייבת שאלת רב, בלי דעת תורה עלול אדם להכשל בבחירתו, ואילו הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל.

גם מי שנצרך לעבוד לפרנסתו, עליו לדעת שאין זה אומר שאיננו בן תורה, ועליו לדאוג לעצמו ללימוד ככל האפשר. הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה א, ח) כותב: "כָּל אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל חָיִב בְּתַלְמוּד תּוֹרָה בֵּין עֲשִׂיר בֵּין שְׁלֹשׁ בְּגוּפוֹ בֵּין בְּעַל יְסוּרֵין בֵּין בְּחֹר בֵּין שְׁהִיָּה זָקֵן גְּדוֹל שֶׁתִּשָּׂשׂ כְּחוֹ אֶפְלוּ הִיָּה עֲנִי הַמִּתְפָּרֵס מִן הַצְּדָקָה וּמִחֹר על הַפְּתִיחִים וְאֶפְלוּ בְּעַל אִשָּׁה וּבְנִים חָיִב לְקַבֵּעַ לוֹ זְמַן לְתַלְמוּד תּוֹרָה בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה שְׁנַיִמָּר (יהושע א ח) "וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה".

ובהלכה ט' כותב: גְּדוֹלֵי חֻכְמֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ מִהֵן חוֹטְבֵי עֲצִים וּמִהֵן שׂוֹאֲבֵי מַיִם וּמִהֵן סוּמָיִם וְאֵף עַל פִּי כֹן הָיוּ עוֹסְקֵין בְּתַלְמוּד תּוֹרָה בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וְהֵם מְקַלְלִים מִעֲתִיקֵי הַשְּׂמוּעָה אִישׁ מִפִּי אִישׁ מִפִּי מִשָּׁה רַבְּנֵינוּ. ובהלכה יב מביא הרמב"ם כדוגמא: "כִּיצַד הִיָּה בְּעַל אֲמָנוּת וְהִיָּה עוֹסֵק בְּמִלְאכָתוֹ שְׁלֹשׁ שְׁעוֹת בַּיּוֹם וּבִתְוֹרָה תִּשָּׂע..."

הרי רואים את היחס שנותן הרמב"ם לבעל מלאכה שאף הוא חייב בלימוד התורה ואף שעות רבות היתירות על שעות מלאכתו.

כל אחד אם יש לו שאלה אם חלילה נצרך לעזוב את לימודו לצורך פרנסתו יעשה שאלת חכם, ועם זאת יזכור, שעליו לסדר את יומו באופן שזמנו הפנוי יהיה מיוחד ללימוד תורה.

נפלאות הבריאה - הדם

מערכת הדם - לב וריאות [וכליות].

הדם נקרא בתורה "נפש". השם "אדם" כולל בתוכו את המילה "דם", מסתבר שלכן החיוב להתבונן בנפלאות הבורא בעניין זה גדול יותר, וכבר (נאמר איוב יט, כו): " וְאַחַר עוֹרֵי נֶקֶפּוּ זֹאת וּמִבְּשָׂרֵי אֶחָזָה אֵלֹהֵי". ובמיוחד את הענין של חידוש הבריאה בכל יום דבר המבאר את היכולת של האיברים לתפקד כל חיי האדם במאמץ שאין שום חומר ידוע יכול להחזיק מעמד ורקמות עדי נות עושות זאת באופן מופלא כי הן מתחדשות בכל יום. הדם שבגוף מעביר את החמצן הנשאף כל הזמן לכל חלקי הגוף וכן מוביל מהכבד את המזון הנחוץ לכל איבר שבגוף, וכן מסלק את הפסלת ואלו הם **הכדוריות האדומות** הנוצרות ללא הרף במוח העצמות ובנוסף הוא מכיל **כדוריות לבנות** המגנות מפני חיידקים ושאר פסולת שבגוף, והן נוצרות בבלוטות הלימפה, אנו נפגשים איתם כאשר יש זיהום מופרשת מוגלה שהם כדוריות לבנות מתות מהמלחמה עם הפולש, והן נוצרו באופן מוגבר לצורך המיוחד לסלק את הזיהום.

הטסיות – בנוסף לכדוריות האדומות והלבנות יש בדם טסיות שהן תאי דם קטנים שנועדו להגן על גוף האדם, הם יוצרות את הקרישה וסתימה כאשר נוצרים חתכים בגוף, ולעוד תפקידים חשובים. בכל יום נוצרים בגוף האדם כמאתיים מיליון טסיות! והם מחזיקות מעמד כעשרה ימים בלבד. **ויטמין קי (K)** - שמסייע לקרישת הדם, הוא מגיע לשיא (110%) פעם אחת בחיים - **ביום שמיני ללידה!** וזה גילוי אלוקי

היא שנת הגאולה כי המילה **אדם** כוללת את ההיסטוריה בתוכה, **א'דם הראשון, ד'יוד, מ'שיח, ו'בין אדם לדוד חלפו 2,854 שנה ועוד 2,854 שנה היא שנת תש"ח.** וכיון שהוחמצה הגאולה איננו שמחים ולא אומרים הלל.

הפרנסה

נאמר באבות: "אם אין קמח אין תורה". מצות ספירת העומר לפי כמה מהראשונים היא הכנה לקבלת התורה, ומודגש שהספירה היא "לעומר התבואה" עוד יותר מאשר לקרבן העומר כי מזכירים רק את מילת העומר, ואמנם את טעם מצוות הקרבן ביאר רש"י הירש, שקרבן העומר מורה - יחד עם יום החירות שהספירה מתחילה למחרתו - את המהות העיקרית של עם ישראל לעומת האומות. שאצל אומות העולם החירות והפרנסה היא העיקר והתכלית, ואילו אצלנו זו רק הכנה למטרה - של קבלת עול מלכות שמים ולימוד התורה בחג השבועות. מכל מקום מצוות הספירה שהיא לעומר מלמדת על חשיבות הקמח היא הפרנסה.

וזה לכאורה דעת רבי ישמעאל הלומד מהכתוב (דברים יא, יד) "וְנִתְּתִי מִטֶּר אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֶה וּמִלְקוֹשׁ וְאֶסְפֶּת דִּגְנְךָ וְתִירְשֶׁךָ וְיִצְהַרְךָ" שיחד עם לימוד התורה יש לעסוק בפרנסה, וחז"ל הכריעו כמותו באמרם רבים עשו כמותו והצליחו. זה שלא כדעת רשב"י שסבר שצריך ללמוד ללא הרף, ופירש את הכתוב וְאֶסְפֶּת דִּגְנְךָ שזה נאמר כאשר אין ישראל עושים רצונו של מקום, כי אילו היו עושי רצונו של מקום כבר נאמר (ישעיהו סא, ה) "וְעַמְדוּ זָרִים וְרָעוּ צֹאנְכֶם וּבְנֵי נֶכֶר אֶפְרִיכֶם וְכַרְמֵיכֶם וְ" כן נאמר (שם ס, י) "ובנו בני נכר חומותיך ומלכיהם ישתונך", ומסתבר שלכן כאשר יצא רשב"י ובנו מהמערה בפעם הראשונה כשהיו רואים אנשים חורשים וזורעים כל מקום שנתנו בו עיניהם נשרף, בטענה איך עוזבים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה. וגם לכן רשב"י וחבריו היו פטורים מתפילה כי לא הפסיקו מלימוד תורה. ולא חכמים אחרים.

ואולי לדעת רשב"י יתפרש מילת ה"עומר" לא לעומר התבואה אלא לעומר של המן, שהנביא ירמיה הראה לאותם השואלים כיצד נתפרנס אם רק נלמד, והראה להם את צנצנת המן, לומר להם שה' יפרנס אותם כמו שפרנס את היהודים במדבר. וכדברי הרמב"ם (סוף הלכות שמיטה ויובל) שלא שבת לוי בלבד אלא כל מי שנשאו ליבו להקדיש את חייו לעבודת ה', יזמין לו הקב"ה כמו שהזמין לשבט לוי.

ומעין מה שיהיה לעתיד לבוא רואים כבר עכשיו, שאת רוב עבודת הבניין בארץ עושים עובדים זרים, וכן החקלאות בארץ נעשית על ידי עובדים זרים בעיקר מתיאלנד.

והנה רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אמר (אבות ב) "יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהן משכחת עוון, וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטילה וגוררת עון", וזאת משום דוחק העניות.

ולכן קמה בימינו השאלה החשובה, והיא; מה הדרך הראויה לאברכי הכוללים, כי בימינו הנשים עוסקות ברובן בפרנסת הבית. ומסתבר שלכן הכינה ההשגחה העליונה אפשרויות רבות שלא היו בעבר, ואולי זה כבר נכלל בהבטחה שבני הניכר יעבדו בשביל לומדי התורה, והם עושים בארצם את העבודה עבורנו ובגללנו נהנה כלל העולם, ולכן אדיסון המציא את השימוש העממי בחשמל, ובעקבות זה באו מכונית הכביסה המיקסר, שואב האבק, והמיקרוגל וכל המזון המוכן בחלקו, ויתר האמצעים המקילים על עקרת הבית, האמצאות הם כעין עבדים של ימינו, כי עבד בבית זה יותר מטרד מאשר עזרה, מלבד המטפלים בחולים ונכים וזקנים שעל זה מתאים התחלת הבטחת (ישעיה מט, כג) "וְהָיוּ מְלָכִים אֹמְנִיךָ וְשָׂרֵי־הַיָּם מִיְנִיקֶיךָ אֲפִים אֲרָץ יִשְׁתַּחֲוּ לָךְ וְעַפְרֵי רַגְלֶיךָ יִלְחָכוּ וְיִדְעוּתָ כִּי אֲנִי ה' אֲשֶׁר לֹא יִבְשׁוּ קַיִוִּי". (יתכן שההצלחה הגדולה של מדינת

עליון, האנרגיה להעברת הדם בגוף האדם במשך שעות זהה לאנרגיה הדרושה להרים אדם שמשקלו 80 קילו לגובה של פי שתיים מגובהו של מגדל גורד שחקים! במשך שנה פועם הלב למעלה משלושה מיליארד פעימות ללא הפסקה, ללא שימון וללא תיקונים... מנוע טבעי שאין לו מתחרה גם בטכניקה המתקדמת ביותר.

כאבים בלב – איתות ואזהרה לאדם

כשקורים חלילה ליקוים והפרעות כלשהם בכלי הדם הם משפיעים מיד על פעולת הלב, הדבר בא לידי ביטוי בכאבים המופיעים מעל עצם החזה ועובר לאורך הצד הפנימי של זרוע שמאל לעתים עובר הכאב גם לאורך שתי הזרועות עד לאצבעות האמצעיות של שתי הידיים. הכאב הוא אות אזהרה לאדם שעליו לחדול ממאמץ בטרם ירד מלאי החמצן בשריר לבו עד לדרגה קריטית. על כל התראה כזו שמתריע הגוף אפילו קלה יחסית יש לפנות מיד לרופא מומחה כדי לחפש את הגורם לכך.

עוד מפעולות הלב

לפני שנים התגלה שהלב אינו רק משאבת דם, אלא הוא גם מפריש הורמונים המסייעים לגוף להפטר מעודף מלחים בגוף. גם אם יצליחו לייצר לב מלאכותי אבל החומר שמייצר לב טבעי ואת החשמל שמייצר הלב בשביל להפעיל אותו - לב מלאכותי לא יכול לייצר.

הלב כמקור התחושות והחכמה

חז"ל אמרו (ילקוט שמעוני משלי תתקכ"ט) "היכן היא החכמה מצויה, רבי אליעזר אומר בראש ורבי יהושע אומר בלב" וישנם פסוקים רבים בהם מוזכרת החכמה בלב. ומאידך בדברי חז"ל מוזכר המוח כמקום החכמה - "כמדומה לי שאין לו מח בקדקדו". בספר שיחת חולין (על מסכת חולין דף מה, ב) מאריך בדברים, ורוצה לפרש שאולי יש מחלוקת בדבר בין חכמי התלמוד לזוה"ק, שלחכמי התלמוד הלב עיקר ואילו לפי הזוה"ק המוח העיקר. (אולי הכוונה בדברים שהמח הוא הסמל לשכל והלב לרגש, והויכוח הוא מה העיקרי יותר). ואמנם, הרפואה והמדע לא ראו את הדברים האלה במציאות, ועל כך נשאל כבר הגאון רבי יצחק לאמפרונטי בעל פחד יצחק (שהיה גם הוא רופא), על מה שאמרו חז"ל שהכליות יעצות, אף שלפי חכמת הטבע אין נראה כך במציאות, והוא השיב, שאין לנו אלא קבלת חז"ל, כי אף שחכמי הטבע השיגו הרבה, אבל השגתם שטחית ואילו חז"ל קבלתם מסיני והיא קבלה עמוקה. (ראה עוד בשיחת חולין שם בענין).

הכליות - גם שייכות במידת מה למערכת הדם משום שהן מסננות אותו בתמידות.

הכליות של האדם אורך כל אחת כ-7-6 ס"מ ועוביה כ-3-4 ס"מ והן שוקלות כ-300 גרם. תפקידן ליצור שתן ולהפרישו עם חומרי פסולת שונים שחדרו לגוף או נוצרו בו עקב חילוף חומרים או בעקבות תהליכים פתולוגיים.

במשך יממה עוברים בכליות כמות נוזלים של כ-1500 ליטר אשר כ-1%, מופרש מהן כשתן.

הכליות שואבות את הדם ומנקות אותו מפסולת, כל חומר הראוי לניצול מוחזר אל הדם.

בכליות יש כ-1,250,000 חלקיקים (נפרונים) שכל אחד מהם משמש כמסננת זעירה. בכליות עוברות צינורות שתן דקיקות שאורכן מגיע לכ-80-50 ק"מ, הם מפרישות גם חומרים הנחוצים לגוף, כאשר הכמות שבגוף היא מעבר לנחוץ הם מעבדות כמויות אדירות, למעלה מטון וחצי במשך יממה, ובמשך שנות האדם עליהם לעבד במוצק, כ-45,000 טונות שהן

למצוות ברית המילה, שמצוותו להיות ביום השמיני - שבתוך גוף האדם נמצא מה שמסייע לקרישת הדם לחתך שנעשה בברית המילה.

צבע הדם - נראה במיקרוסקופ צהוב עם נקודות אדומות, ובעיניים רגילות אדום. ההסבר לדבר, הוא שצבע אדום הוא צבע שבטבעו מעורר את האדם ומעורר בו תסיסה ואי נוחות, ולכן אדם שרואה את הצבע האדום נזעק לטפל בפצע הדם, לחוסמו לבל ימות מחוסר דם..

מערכות הדם – הלב והריאות - (הרבה מהמובא כאן על פה הספר "האדם וטבעו" לר' א. קורמן ז"ל עם תוספת).

הלב הוא האבר המרכזי של מערכת כלי הדם, הוא מורכב משני חלקים - הימני והשמאלי שעובדים יחד, אך עם זאת כל אחד קשור למערכת צינורות דם משלו. ללב תאים נפרדים 2 פרוזדורים ו-2 חדרים. משקלו כ-300 גרם. הוא מכיל כ-555 סמ"ק דם. הוא מתפקד גם לשאוב את הדם המוחזר מהגוף וגם להזרים את הדם הזה לריאה ולאחר מכן להעביר לכל הגוף את הדם שקיבל חמצן טרי.

הלב ממוקם בחזה, שליש ממנו צד ימין ושני שליש בצד שמאל (בווידוי מכים על החזה - מקום הלב, להרגיש כי הלב סיבת החטא יש להכות קרוב לאמצע - שם מקומו של הלב ולא בקצה שמאלי כפי שרבים טועים).

הצד הימני של הלב מפעיל את מערכת הדם בוורידים, והשמאלי בעורקים. הדם מהמערכת הוורידית זורם לתוך הפרוזדור הימני ונדחף ממנו אל החדר הימני, הלב מזרים את הדם דרך עורק הריאה לנימים הריאתיים.

הריאה - בנאדיות הקטנות המצויות בריאות (שיש מעריכים אותן בשבע מאות חמישים מיליון!! מחמצנת הריאה את הדם בחמצן שהיא מקבלת מהנשימה, ומפרישה ממנו את דו תחמוצת הפחמן. הכדוריות האדומות משתהות בנימים הדקיקים כשלושת רבעי שניה ובמשך זמן זה הן מספיקות לפרוק את דו תחמוצת הפחמן ולספוג את החמצן. בזמן פעילות מוגברת שוהות הכדוריות האדומות כשליש שניה בלבד ומספיקות לבצע את המוטל עליהן, אילו היו שוהות שם הכדוריות זמן ממושך יותר היו נקרשות, כי המוגלובין שבדם רגיש מאוד לחמצן הגורם להתקרשותו. הריאה שואבת כ-8 ליטר דם בדקה אחת (אגב שאיפת האויר דרך האף והפה אינה מבוצעת ע"י הריאה עצמה כפי שנדמה, אלא ע"י הסרעפת ושרירי הצלעות כאשר הסרעפת יורדת 2-ס"מ ובנשימה עמוקה עד 8 ס"מ נכנס האויר אוטומטית כפי שבטבע ממלא האויר כל חלל ריק, אותו דבר בזמן התרחבות שרירי החזה עם התרוממות הסרעפת היא לוחצת על הריאה והאויר יוצא. עם התכווצות בית החזה האויר הנפלט מן הריאות מכיל דו תחמוצת הפחמן הדם המחומצן נכנס בווריד הריאה ומשם הוא מוזרם לתוך החדר השמאלי הדוחף את הדם דרך אב העורקים לאברים השונים של הגוף. בפתחים שבין חללי הלב וחדריו ישנם שסתומים המאפשרים לדם לזרום בכיוון אחד בלבד.

מכונה עצומה

לב האדם מתכווץ כ-73 פעם בדקה! אין עוד חומר ידוע בעולם (כולל מתכות!) המסוגל להחזיק מעמד שנים רבות בעבודה פיזית קשה כזו כפי שלב אדם מחזיק מעמד. אין פלא שיותר משליש הפטירות מקורו באיבר חיוני זה. (לא תמיד הלב עצמו גורם לזה, אלא גורמים אחרים המונעים ממנו לפעול כראוי, כמו לחץ דם גבוה, ניוון כלי הדם, היווצרות קרישי דם בצינוריות המובילות דם כשחלל העורקים מצטמצם ע"י היווצרות כולסטרול וכדומה או שהם מתקשים כל אלה מונעים העברת דם מחומצן למוח או גם מהריאה ללב וגורמים למוות רח"ל). הלב עצמו מוכיח את כושרו העצום למאמץ גופני

להרגיע את עצמו מראיית המסכנות שנגלה לעיניו), אבל מצוות אלו: חלה, בכורים ומעשר אינם לעניים דוקא, ובזכות מצוות אלו נברא העולם. ובה פותחת התורה, שזה הדרך לכל העבודה.

היסוד של הבריאה היא הטוב, על האדם להבין שלא הכל שייך לו, ועליו לתת לאחרים.

גם בתפילה רואים שכל התפילה מיוסדת בלשון רבים ולא בלשון יחיד.

חז"ל אמרו כ"ו דורות היו עד מתן תורה, להורות שדרך ארץ קדמה לתורה, שנאמר (בראשית ג, כד) וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם וַיִּשְׁכֹּן מִקְדָּם לְגֵן עֵדֶן אֶת הַפְּרִי אֶת הַפְּרִיִּים וְאֶת לֶחֶט הַחֲרִב הַמִּתְהַפֵּק לְשֹׁמֵר אֶת דְרָרָה עַץ הַחַיִּים. "לשמור" - זה דרך ארץ, "עץ חיים" - זה התורה. הרי שכשיש דרך ארץ כשהאדם יודע להתנהג נכון שמבין שיש עוד אחרים ולא חי לעצמו, זה הקדמה והכנה לתורה, בשביל להיות ראוי לקבל תורה.

ד בספורנו כתוב (שמות ב, ו) שמשא נקרא על ידי בת פרעה 'משה' למה נקרא "משה" ולא "נמשה", שהוא יהיה ממלט ומושה את אחרים מצרה. וכותב (שמות ב, ו): "וַיִּגְדַּל הַיְלָד וַתְּבָאָהּ לְבַת פְּרָעֹה וַיְהִי לָהּ לְבֵן וַתְּקַרָּא שְׁמוֹ מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר פִּי מֵן הַמַּיִם מִשִּׁיתָהוּ", הטעם שקראתיו משה להורות שימלט את אחרים הוא, כי אמנם משיתיהו מן המים אחר שהיה מוטל בתוכם, וזה לא היה כי אם בגזירת עירין כדי שימלט הוא את אחרים."

ואכן זה התקיים במשה כמו שכתוב (שמות ב, יא) "וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו וַיִּקְרָא בְּסַבְלֶתָם וַיִּקְרָא אִישׁ מִצְרֵי מִצְרָיִם עִבְרֵי מִצְרָיִם", וזה גם שייך למידת הענוה הגדולה של משה רבינו שביטל את עצמו לגמרי לאחרים,

ואיך היא חשבה שתפקידו דוקא למלט אחרים? כי היא ראתה איך שהקב"ה קרוב אליו כל כך ועושה נס מיוחד - בריאה חדשה בשביל להצילו, הקב"ה התקרב אליו במידת החסד שזו המידה שנגלה לעולם, והבינה שהוא מעותד להיות גם הוא בשביל חסד.

ה חז"ל אמרו על כ"ד אלף תלמידי ר"ע שמתו בין פסח לעצרת שלא נהגו כבוד זה בזה עד שבא רשב"י לחמשה תלמידים ולמדם, כי התורה מרוממת את האדם, והם לא הלכו בכיוון שאליו מכוונת התורה, לכן מתו, וכיון שלא הלכו בכיוון שהתורה רוצה לכן מתו, אף שהיו יודעי כל התורה, ודוקא בין פסח לעצרת, שזהו הזמן שצריך להתכונן למתן תורה, דוקא הזמן הזה גרם למיתתם.

עלינו בני תורה, להתחזק לתת כבוד כל אחד לחבירו, וזה מוטל עלינו עוד יותר מאנשי הרחוב.

לעילוי נשמת **מישה בן תמרה ויצחק** ת.נ.צ.ב.ה.

תרומות והקדשות: 052-718-9446

ספרי רבנו על המדף:

1. "דבר חודש בחודשו" חלק א' ממספר 1 עד מספר 50

בכריכת ספר, 2. "דבר חודש בחודשו" חלק ב' ממספר 51 עד מספר 100 בכריכת ספר, 3. מצוות העומר, 4. דבר בעתו - חג שבועות, 5. שיעורים בהיסטוריה (מאורעות ימנו).

ניתן להשיג את הספרים בחנות "יש כיסוי" [סריגת שוורץ], מלכי ישראל 1, ירושלים טל' 02-5383955.

הודעה חשובה לבעלי פלאפון מפוקח: ניתן להתקשר למערכת בדוא"ל או בפלאפון ולקבל העלונים לפלאפון.

להערות והארות, ולקבלת העלון במייל ולתגובות: אש"ל - איגוד שומעי לקחו של רבינו: eeguds@gmail.com

פי 153,000,000 ממשקלן, מכונה עשויה מפלדה, לא היתה מסוגלת להחזיק מעמד בעבודת פרך כזו, בעוד שכליה רכה ועדינה, שניתם לקרוע אותה בידים, פועלת אצל רוב בני האדם ושאר היונקים בדיוקנות מפליאה. פעולות הכליות מסובכות ומופלאות שקשה לתארם, קשה לתפוס איך אפשר לדחוס צינוריות באורך של 50-80 לתוך כליה שאורכה כמה ס"מ בלבד.

נקודות מתוך שיחות הגאון הצדיק רבי גדליה אייזמן זצוק"ל

נערכו מכת"י רבינו שכתבם לפני יותר משישים שנה כשלמד אצלו. (הדברים נכתבו בשנות הבחרות וגם שנים רבות עברו מאז, ואם ישנם דברים בלתי מובנים יש לתלות בכתובה ובעריכה ולא באומרם).

הכנה לקבלת התורה - עבודה על האנוכיות - פטירת תלמידי ר"ע.

א אם אדם רוצה לדעת כמה הטוב שבו, הבחינה לדבר היא על ידי הרע, עד כמה שיש לזה מפריעים מצד הרע. לפי המלחמה שיש לאדם בבחירה שניתנה לו, לפי זה יכול לראות במה ההצלחה שלו. אם יש התנגדות לדבר מצד הרע, זה דבר טוב, שלכן יש התנגדות לזה זה מצד הרע. זה באופן פרטי.

ובאופן כללי, הדבר המפריע בעיקר לאדם, הוא הכח הכי עצום שעומד תמיד נגדו בזמן שרוצה לעשות טוב הוא הכח של אהבת עצמו.

מאיפה באה לאדם תכונה זו? מרצון הקיום של האדם. שזה דבר משותף גם לבעלי החיים, וכל היום מחשבתו על זה מבוקר עד ערב. וזאת הנקודה המפריעה לכל, יתכן שזה מפריע לכל דבר שאדם עושה. וזה הדבר שגובל בין שני העניינים העקריים - הרוחניות והגשמיות, מה שנוגע לעצמו - זה גשמיות, אם זה לא לעצמו זה כבר גובל ברוחניות.

ב ואם נשאל את עצמנו מה ההבדל בין צלם אלוקים לחיה, ההגדרה שהצלם אלוקים הוא לא לגמרי אנוכי ודואג לשני. ואילו החיה היא אנוכית. הרע הוא עצמו האנוכיות, והוא הדבר המפריע לאדם לראות את את האמת, כי הכל מסתובב סביב עצמו "אני ואפסי עוד".

ועל ידי הרע אפשר להבין את הטוב, אם רוצים לדעת איה ריכוז הרע - באנוכיות.

מזה מבינים מה עיקר הטוב, שצלם אלוקים הוא היפך האנוכיות אלא ההתחשבות בזולת.

ג וגם שייך הדבר לא רק לבין אדם לחבירו אלא גם לבין אדם למקום, כתוב בקדמונים, שהאדם - הצלם אלוקים - רוצה להדבק בהש"ת רק ה"אני" מפריע. הרוחניות מתחילה במקום שנגמר ה"אני", התחלת עבודת האדם בעולם הזה לא להיות אנוכי.

התורה מלמדת את האדם לא להיות אנוכי. חז"ל אומרים למה התורה נפתחה בבראשית, כי בראשית מרמז על חלה בכורים ומעשר שנאמר בכולם ראשית.

ומה המיוחד במצוות אלו? מבאר המהר"ל, שעל ידי קיום מצוות אלו האדם מבטל את האני, דוקא דברים אלו שהם "ראשית", שאת הראשית אדם מחבב, ואת זה הוא נותן, כדי ללמד שהבריאה נבראה בשביל לתת לאחרים. המיוחד במצוות אלו שאין זה מתנות עניים; אם אדם נותן לעני ולא לעשיר עדיין אין זה מבטא שאין בו אנוכיות, גם בנתניה לעני שייך אנוכיות, כי אולי עושה רק מרחמים. (כלומר, שאדם נותן לעני כדי